

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS–TUESDAY, LAPKRIČIO – NOVEMBER 26, 2019 • Vol. CX NR. 139

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-25-2019

ŠIAME NUMERYJE:

Tai įvyko: valstybinės sukilėlių
laidotuvės – 3 ir 6 psl.

Kam tarnauja istorijos
klastotės? – 8 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Bostono lituanistinei mokyklai – 70 metų

Lapkričio 16 d. Massachusetts valstijos Shrewsbury mieste surengta Bostono lituanistinės mokyklos 70 metų jubiliejaus šventė. Šventėje dalyvavo ir mokyklos bendruomenę pasveikino Lietuvos generalinio konsulato New Yorke vadovės pareigas einanti Gitana Skripkaitė ir Lietuvos ambasados Washingtone antrasis sekretorius Tadas Kubilius, Lietuvos garbės konsulas New Hampshire valstijoje Thorsteinn Thorsteinson Gislason, JAV Lietuvių Bendruomenės ir Kazickų šeimos fondo atstovai. Lietuvos diplomatai padėkojo Bostono lituanistinės mokyklos mokytojams, moksleiviams ir visiems šios mokyklos buvusiems bei esantiems vadovams už nenuilstamą darbą, vykdamą kilnią ir gražią misiją. – 7 psl.

Prie mokyklos 70-ojo gimtadienio torto. Užpūtę žvakeles, mažieji mokinukai kantriai lauks savo svajonių išsipildymo. Gintaro Sekmoko nuotr.

Padėkos dienos parade vėl pasirodys lietuviai

Sveikiname visus su artėjančia svarbia Amerikos švente – Padėkos diena. Šiais metais šventiniame parade kartu su kitais ir vėl žygiuos lietuviai. LR generalinis konsulatas Čikagoje pranešė, kad lietuvių tautinių šokių grupė „Suktinis“ (vad. Giedė Elekšytė Knieža) šoks specialioje pasirodymų programoje (stage performances), kuri prasidės 8 valandą ryto. „Suktinis“ šoks apie 8 val. 30 min. Visi pasirodymai bus filmuojami ir rodomi per televiziją visoje Amerikoje.

Kita lietuvių grupė žygiuos Padėkos dienos šventinėje eisenoje, kuri vyks State gatvėje. Mūsų atstovai pasirinko krepšinio temą, todėl visa grupė, dalyvaujanti parade, bus apsirengusi specialia krepšinių simbolizuojančia apranga. Žygiuodami jie atliks choreografinę programą su kamuoliais – viskas yra puikiai surepetuota ir parengta. – 7 psl.

Viena dėkingumo kupina mintis, skirta dangui, yra pati tobuliausia malda – Gotthold Ephraim Lessing

Istorinis pastatas Kaune.

Renginio dalyviai.

A. Vaškevičiaus nuotr.

Įamžinta Prezidento A. Smetonos inauguracijos vieta

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Lapkričio 21 d. Kaune, ant pastato Maironio gatvėje, pažymėto 27 numeriu buvo atidengta atminimo lenta, liudijanti, kad būtent šiame name 1919 m. balandžio 4 d. buvo išrinktas pirmasis Lietuvos prezidentas Antanas Smetona ir čia tų metų balandžio 6-ąją jis davė priesaiką.

Tuo, kad šis istorinis pastatas būtų įamžintas, rūpinosi būrelis kauniečių, kurie kreipėsi į miesto savivaldybės atstovus, prašydami leidimo iškabinti lentą šiame, kai minimos 100-osios šio istorinio įvykio metinės bei visi metai yra paskelbti Antano Smetonos metais. Pasirengimo darbai šiek tiek užtruks, tačiau lenta buvo pagaminta ir kuklių iškilmių metu atidengta.

Renginį vedęs Kauno miesto muziejaus muziejininkas Simonas Jazavita pasidžiaugė, kad nepaisant labai žvarbaus oro žmonės susirinko prisiminti svarbaus istorinio fakto ir kad pagaliau įamžintas pastatas, susijęs su nepriklausomos valstybės ir prezidento institucijos kūrimu.

Susirinkusius sveikino Kauno miesto savivaldybės tarybos narė Jūratė Norvaišienė, kuri dėkojo miesto visuomenininkams, neabejingiems svarbiems istorijos faktams. Itin daug pastangų padėjęs tam, kad lenta būtų atidengta, garbaus amžiaus ilgametis Lietuvos kraštotyros draugijos Kauno skyriaus narys Antanas Vaičius sakė, jog šį svarbų istorinį faktą reikėjo būtinai įamžinti, tai mūsų visų garbės reikalas.

„Šis pastatas labai reikšmingas ir svarbus valstybės kūrimo istorijoje. Mes surinkome istorinę medžiagą, faktus, pateikėme juos komisijai, kuri pri-

tarė lentos atidengimui. Ačiū visiems, kurie prisidėjo, ačiū Kauno technologijos universiteto muziejui už pagalbą“, – sakė iškilmių metu A. Vaičius.

Kauno technologijos universiteto muziejaus vadovė dr. Audronė Veilientienė priminė susirinkusiems istori-

Paminklinę lentą atidengia A. Vaičius ir J. Norvaišienė.

nius faktus, kas vyko šiame pastate 1919 m. balandžio pirmosiomis dienomis. Ji papasakojo, kaip buvo išrinktas prezidentas, perskaitė jo priesaikos tekstą. Po A. Smetonos priesaikos nuskambėjo Lietuvos himnas, po to prisiekė visi Lietuvos Valstybės Tarybos nariai. Ji kalbėjo ir apie tai, kaip atradė prezidento inauguracijos iškilmes, kokie garbingi svečiai jose dalyvavo.

1919 m. sausio mėnesį iš Vilniaus į Kauną persikėlus aukščiausios šalies valdymo institucijoms, didžioji dalis jų laikinai įsikūrė buvusiuose carinės Rusijos valstybinio banko rūmuose. Šiuos neoklasicistinių formų rūmus architektas Michailas Prozo-

rovas suprojektavo specialiai Rusijos valstybinio banko Kauno skyriui.

Kaunui tapus Laikinąja sostine, į šį pastatą įsikėlė įvairios nepriklausomos Lietuvos įstaigos: Vidaus reikalų, Užsienio reikalų, Susisiekimo, Finansų ministerijos, Ministrų kabinetas, Valstybės Taryba, Lietuvos spaudos biuras (vėliau – ELTA), Lietuvos bankas, „Laikiniųjų Vyriausybės žinių“ redakcija. Didžioji dalis šių ministerijų ir kitų įstaigų, atlaisvinus kitus pastatus, persikėlė į naujas patalpas.

Bilietai į Prezidento A. Smetonos priesaikos renginį buvo galima gauti Spaudos biure. Ypatingiems svečiams, tokiems kaip Kauno miesto Valdybos nariams įėjimo bilietai buvo specialiai siunčiami. Dabar šiame pastate veikia Mykolo Romerio universiteto Viešojo saugumo fakultetas.

A. Smetona buvo išrinktas netiesioginiuose rinkimuose, nes tuo metu jauna valstybė neturėjo nei laiko, nei pinigų tiesioginiams rinkimams organizuoti. Tuomet buvo kuriama Lietuvos kariuomenė krašto nepriklausomybei ginti, o 1919 m. sausio 3-ąją Vyriausybei teko persikelti iš Vilniaus į Kauną.

„Iš Vilniaus atvykusią 14 asmenų grupę Kauno butų komendantas apgyvendino septyniuose ‘Metropolio’ viešbučio kambariuose. Tos pačios dienos vakarą Kaune įvyko pirmasis ministrų kabineto posėdis. Jis vyko 1912 m. pastatyta ir iki šiol išlikusiame K. Donelaičio g. 68 / Maironio g. 27 pastate. Šiame sumoderninto klasicizmo stiliaus name iš pradžių veikė Rusijos valstybinio banko skyrius, po to – Vokietijos banko Kauno skyrius. Čia buvo išrinktas ir prisaikdintas pirmasis Lietuvos Respublikos prezidentas“, – prisimena A. Vaičius.

Išlikusiuose istoriniuose dokumentuose liudijama, kad 28 asmenų Valstybės Tarybai renkant A. Smetoną

pirmuoju Lietuvos Respublikos prezidentu, už jį balsavo 25 nariai. Kuklios prezidento prisaikdinimo ceremonijos metu posėdyje dalyvavo Valstybės Tarybos nariai ir visas ministrų kabinetas.

A. Smetona pasakė trumpą kalbą ir prisiekė valstybės laikinajai Konstitucijai, o prezidentą saikdino žemaičių vyskupas Pranciškus Karevičius. Pirmasis prezidentinio vadovavimo Lietuvai laikotarpis tęsėsi iki Steigiamojo Seimo išrinkimo 1920 m. gegužės 15 dieną. Prezidentas A. Smetona ir jo kanceliarija 1919 m. rugsėjo 1-ąją persikėlė į dabartinį Istorinės Lietuvos

Naujoji lenta įamžino istorinį pastatą.

Respublikos prezidentūros pastatą.

Paminklinę lentą atidengė A. Vaičius ir Kauno savivaldybės tarybos narė J. Norvaišienė, po to Kauno Juozo Gruodžio konservatorijos moksleiviai atliko muzikinį kūrinių.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA **\$250.00**
JAV – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$80.00** • 3 mėn. **\$57.00**
Pirma klasė – **\$340.00** • kartą per savaitę **\$240.00**
[Kanada] – metams **\$390.00** (USD) • 1/2 metų **\$210.00** (USD) • 3 mėn. **\$110.00** (USD)
[Lietuvą paprastu paštu] – metams **\$120.00** • 1/2 metų **\$66.00**
Internetinė prenumerata – metams **\$99.00**

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV metams **\$95.00** • 1/2 metų **\$70.00** • 3 mėn. **\$48.00**
[Kanada] – metams **\$150.00** (USD) • 1/2 metų **\$120.00** (USD) • 3 mėn. **\$75.00** (USD)
[Lietuvą] – metams **\$70.00**

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.
Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

„Tai įvyko“, – tuos žodžius ištare Apolonija Dalevskytė, būsimoji Sierakauskienė, pirmą kartą sutikusi Zigmantą Sierakauską, vieną iš būsimųjų 1863-1864 m. sukilimo vadų. „Ką tada jaučiau? Ką galvojau? Atsimenu apėmusį nerimą, baimę, kad įvyko tai, ko neįmanoma nei sulaikyti, nei atšaukti, tai, kas nuo šiol mano gyvenime bus viskas“.

1863–1864 m. sukilėlių laidotuvės lapkričio 22 d. Vilniuje, Senosiose Rasų kapinėse, vėl sujungė kaimyninių tautų žmones, kaip buvo tais istoriniais laikais prieš pusantro šimto metų. Iškilni laidotuvių ceremonija, kurioje su Lietuvos prezidentu dalyvavo Lenkijos prezidentas, Baltarusijos vicepremieras bei tūkstančiai lietuvių, baltarusių, lenkų, buvo dar vienas ne tik tautą, bet ir mus su kaimynais bendra istorija sujungęs įvykis, tuo pačiu sustiprinęs ir šią Europos teritoriją kaip bendradarbiaujančią ir labiau vieningą.

Sukilėlių istorijos

Visi tie dvidešimt sukilimo dalyvių palaikų, anuomet slapta suverstų į duobes Gedimino kalno šlaite, kur tuo metu buvo okupacinės rusų kariuomenės uždara teritorija, buvo žmonės su savo gyvenimo istorijomis. Štai vieną ryškiai atskleidė ant Zigmanto Sierakausko piršto rastas vestuvinis žiedas su įrašu. Bajoraitei Apolonijai Dalevskytei, kilusiai iš Vilnijos krašto, ir Zigmantui Sierakauskui iš Lucko dabartinėje Ukrainoje būti kartu buvo lemta vos vienerius metus. Būtent nuo jų sutuoktuvinio žiedo ir prasidėjo palaikų atpažinimas, kai dėl nuošliaužos Gedimino kalne buvo pradėti archeologiniai kasinėjimai.

Šiomet Lietuvos nacionalinis muziejus, greičiausiai paskatintas Gedimino kalno atradimų, išleido Apolonijos Dalevskytės-Sierakauskienės iš lenkų kalbos išverstą atsiminimų knygą, kuri padeda priartinti 1863–1864 m. sukilimo dienas ir to meto šviesuomenės pasiryžimą. Kaip teigia istorikas Vytautas Merkys, tai buvo bajorų sukilimas. Bajorai buvo Žečpospolitos – bendros Lenkijos ir Lietuvos valstybės – siekėjai ir lenkų kultūros atstovai. Bet juk ir jie mylėjo Lietuvą, nors ir kaip Lenkijos dalį bei lenkiškai kalbančią. Jie siekė kraštui ir tautai laisvės ir buvo taip pat pasiryžę mirti už tėvynę, kaip ir pastarojo pokario partizanai. Zigmantas, sėmingą karjerą padaręs Rusijos generaliniame štabe ir išvakarėse gavęs papulkininkio laipsnį, ryžosi viską mesti ir grįžo iš Rusijos sostinės Peterburgo į Lietuvą vadovauti sukilimui ir su savo būriu kovėsi prieš rusų okupacinę kariuomenę. Jis žinojo, kad žus, ir savo mylimai žmonai kalbėjo, kad netgi dėl jos jis negalėjo atsisakyti pareigos savo nelaimingai tėvynei.

Zigmanto Sierakausko senelis buvo Kosciuškos sukilimo dalyvis, tėvas Ignotas Sierakauskas žuvo 1831 m. sukilime, kai Zigmantui buvo vos penkeri metai. Baigęs Žytomyro gimnaziją, Zigmantas 1845 m. įstojo į Sankt Peterburgo universitetą, kur studijavo matematiką, o vėliau istoriją, geografiją, statistiką, teisę. Universitete suartėjo su radikalių pažiūrų studentais, prisijungė prie Aleksandro ir Pranciškaus Dalevskių organizacijos – Lietuvos jaunimo brolybės sąjungos. Apolonija su Zigmantu ir susipažino jam pas brolius atvykus sukilimo rengimo reikalu.

Dalevskių šeima, kurioje buvo dešimt vaikų, sukilimui pasiaukuoja visa – keturi sūnūs buvo svarbūs sukilimo dalyviai ir visų likimas buvo tragiškas, kaip ir dukterų, nes jos buvo ryšininkės. Apolonija taip užrašys prisiminimus apie savo vestuves sesers Julijos dvarelyje Kėdainiuose: „Kai prie namų išlipome iš ekipažo – atsivėrė vartai. Iš abiejų kelio pusių iki pat priebučio, nubarstyto rugiagėlėmis, stovėjo kaimo vaikai baltais marškinėliais, rankutėse laikydami gėles. (Tai buvo mano mokiniai iš aplinkinių kaimų, būtent iš Ibėnų, sudegintų, sulygintų su žeme 1863 m., o jo gyventojai išvaryti į Sibirą.) Mūsų motina ir Stepono Geištoro žmona pasitiko mus priebutyje su duona ir druska. O ir visi tie, kurie kartu su mumis susėdo prie pirmųjų pietų sta-

Tai įvyko

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

lo, – kokia gi liūdna ir baisi po metų buvo jų pabaiga. Mūsų motina ir jaunesnės seserys ištremtos į Sibirą pakraštį. Julija Dalevskytė-Berkmanienė (Muračjovo ieškoma kaip Kauno komisaras Julijonas Dalevskis, kartu su vyru kalinta dvejus metus) sykiu su vyru išvežta į Viatką; Pranciškus Dalevskis – į Sibirą 20 metų katorgos; Konstantinas Dalevskis sušaudytas; Titas Dalevskis sušaudytas; Jokūbas Geištoras – į Sibirą; Šilingas žuvo per sukilimą; kun. Mackevičius, tą dieną atvykęs pas Berkmaną, sulaikytas pietų metu, pakartas; Konstantinas Kalinauskas sušaudytas. Trys Stepono Geištoro sūnūs žuvo, ketvirtas ištremtas į Sibirą; Čapskis – sunkiesiems

Kas tie kiti iš dvidešimties

Tarp Gedimino kalno šlaite rastų palaikų yra ir Apolonijos Dalevskytės-Sierakauskienės brolio Tito Dalevskio palaikai. Identifikuoti visi. Nerasti tik kun. Stanislovo Išoros, kuris sušaudytas pirmasis už tai, kad bažnyčioje perskaitė sukilėlių manifestą, palaikai. (Yra spėjimų, kad jis pakastas Trijų kryžių kalne.) Kai kurie sukilėliai buvo sušaudyti, kai kurie pakarti, kas reiškė didesnę pažeminimą. Pirmiausia atrastas 25-erių metų vyras surištomis už nugaros rankomis ir su dvipusiu medalikėliu.

Jo viduje buvo Šv. Kazimiero plokštelė ir Nu-kryžiuotasis Jėzus Kristus. Kaukolės ir nuotraukos sugretinimas parodė, kad tai Kostas Kalinauskas. Identifikuoti palaikus padėjo tai, kad tyrėjai turėjo nužudytųjų sąrašus ir buvo žinoma, kas kurią dieną buvo nužudytas, – lengviau buvo nustatyti grupes, sumestas į vieną duobę. Vienoje duobėje rasti 53-ejų kun. R. Ziemackio ir 23 m. A. Liaskovičiaus palaikai. Kai kurių tapatybę, radus išlikusių giminės pali-

darbams į Sibirą. Tik vienas Jonas Stanevičius, atvykęs iš Peterburgo, išsigelbėjo”.

Istorikai šią vestuvių puotą laiko kaip priedangą susitikti sukilimo vadams. Apolonija to nemini, o gal net ir nežinojo, kad Zigmantas pasinaudojo šia proga. Po metų būtent šiame regione vyko žiaurūs mūšiai tarp sukilėlių, kuriems vadovavo Z. Sierakauskas, K. Kalinauskas, kun. A. Mackevičius ir kt., ir rusų kariuomenės. Amerikos lietuvių išeivijoje plačiai žinomas Juozo Kazicko vardas, taigi jo protėviai taip pat buvo šio sukilimo dalyviai arba rėmėjai, kaimais ištremti į Sibirą. Ten J. Kazickas ir gimė.

Pati Apolonija, jau būdama nėščia, buvo verčiama žiūrėti, kaip Lukiškių aikštėje kariamas sužeistas priešams į rankas patekęs jos vyras, o kai nesutiko viešai jo pasmerkti, nepasikelianti iš patalo su visa lova buvo išvežta į tremtį Rusijoje. Artimieji ilgai nežinojo jos likimo. Ji išgyveno ir pagimdė mergaitę, kuri po trejų metų mirė.

Knygoje Apolonija skelbia keletą vyro Zigmanto laiškų, kuriuose atsiskleidžia jo idealo siekianti asmenybė: „Jokia moteris nebuvo labiau už tave mylima, kaip esi mylima tu. Viduramžiais sakydavo, kad netinka taip mylėti būtybės, kad taip mylėti dera tik Kūrėją. Nežinau, gal galima visa siela abstrakčiai pamilti nematomą grožį, gėrį ir tiesą, bet tikra tai, kad lengviau visą meilę atiduoti matomam objektui, matomai būtybei. Aš šios meilės nesigėdiju ir nesigailiu. Pamilau Tave vardan to, kas šventa – vardan grožio, gėrio ir meilės. Tiesa, kad visa tai aš netiesiogiai sieju su Tavim, matau pasaulį Tavyje. Bet aš pamilau Tavyje ir noriu mylėti grožio, gėrio ir tiesos šaltinį”.

Apolonija piešia idealų savo vyro portretą – jis buvęs kultūringas, išmintingas, apsiskaitęs, mylėjęs žmones ir savo šviesia amenybe bei įtaigumu traukęs juos prie savęs.

kuonių, galima buvo nustatyti darant genetinius tyrimus. DNR padėjo nustatyti ir brolių Aleksandro ir Juozapo Revkovskių palaikus. Taip pat Tito Dalevskio asmenybę, nes žinota, kad Rasų kapinėse yra palaidotas jo brolis Aleksandras (buvo paimtas mėginys). Identifikuoti Jano Benkovskio, Jono Marčevskio palaikai. Eduardas Čaplinskis atpažintas, nes ant nuždytojo veido buvo užpiltas kalkių sluoksnis ir dar uždėta plyta. Ją nukėlus kalkėse išliko kančioje sustingęs veidas. Restauratoriai išliejo veido atspaudą. Ignacijaus Zdanovičiaus ir Mečislovo Dormonovskio palaikus atpažinti padėjo kaukolių sugretinimas su fotografijomis (buvo žinomos aštuonių sukilėlių fotografijos). Nepavyko atskleisti tik vienoje duobėje gulėjusių devyniolikmečio Juozapo Jablonskio ir dvidešimtmečio Karolio Sipavičiaus palaikų – kuris yra kuris, nes nėra likę nei nuotraukų, nei giminių bei jų kapų. Vladislavą Nikoliajų, liuteroną, pavyko atpažinti iš sužeidimų mūšio metu ir t. t.

Duobėse rasti medalikėliai ir kryželiai yra si-dabriniai, ir tai rodo, kad visi jie buvo ne paprasti katalikai, nes prastuomenė tokių neturėjo. Šie ir kiti daiktai, rasti prie palaikų, ir istorinė medžiaga eksponuojama parodoje „Pažadinti: Gedimino kalne rastų sukilėlių istorija”, laidotuvių išvakarėse surengtoje XIX a. buvusioje politinių kalinių areštinėje nr. 14 (T. Kosciuškos g. 1), kurioje sukilimo metais kalėjo apie 1000 jo dalyvių.

Istorikas A. Kulakauskas sako, kad prieškarinėje Lietuvoje, kenčiančioje dėl lenkų užgrobtos Vilniaus, 1863–1864 m. sukilimas buvo laikomas lenkų reikalu, o A. Šapokos istorijoje Z. Sierakauskas net nepaminėtas. XXI a. Lietuva į istoriją pažiūrėjo kitu žvilgsniu. Pasirinkimą diktavo ta pati grėsmė, kaimyninėms tautoms kylanti kaip ir prieš pusantro šimto metų.

TELKINIAI

Cicero lietuviai ir svečiai susirinko Šv. Antano parapijos lietuvių kavinėje prisiminti šviesios atminties parapijetę a. a. Stefą Kisielienę.

Jono Kuprio nuotraukos

Dr. Jolita Kisieliūtė-Narutienė ir dr. Petras Vytenis Kisielius.

Cicero lietuviai paminėjo S. Kisielienės 5-ąsias mirties metines

MILDA ŠATIENĖ

Lapkričio 10 d. Cicero Šv. Antano bažnyčioje kun. Gediminas Keršys aukojo šv. Mišias už a. a. Stefą Kisielienę ir a. a. dr. Petrą Kisielių. Toronte tuo pat metu Mišias už S. ir P. Kisielius aukojo jų giminaitis kun. Nerijus Šmerauskas.

Po šv. Mišių Kisielių šeima, giminės, draugai ir didelis būrys parapijiečių rinkosi į parapijos kavos kambarį. Dukra dr. Jolita Kisieliūtė-Narutienė ir sūnus dr. Petras-Vytenis Kisielius su didele meile ir pagarba paminėjo savo nepamiršamos motinos mirties sukaktį.

Aldona Zailskaitė minėjimą pradėjo malda. Dukra Jolita perskaitė B. Brazdžionio eilėraštį „Motina“, nes S. Kisielienė labai mėgo šio poeto eiles. Jolita papasakojo apie mamos gyvenimą.

Stefa Elvikytė-Kisielienė gimė 1927 m. sausio 23 d. Varlaukio kaime, Tauragės apskrityje, keturių vaikų šeimoje, kur ji buvo jauniausia. Vaikystė prabėgo gražios gamtos prieglobstyje, nors mirus tėveliui gyvenimas nebuvo lengvas.

Sovietams okupuojant Lietuvą 1944 m. Stefa su vyresne seserimi Jadvyga ir jos vyru Kostu Dočkumi pasitraukė į Vokietiją. Gyveno Hanau pabėgėlių stovykloje, kur baigė lietuvių gimnaziją. Vėliau studijavo užsienio kalbas J. W. Goethe universitete Frankfurte prie Meino. Ateitininkų slidinėjimo stovykloje prie Neuschwanstein pilies susitiko su

būsimo vyru Petru, ir tas susitikimas buvo lemtingas – jie pamilo vienas kitą. Netrukus turėjo išsiskirti, nes 1948 m. Stefa su seserim Jadvyga ir jos vyru Kostu išvyko į JAV. 1951 m. dr. Petras Kisielius paliko gerai apmokamą profesoriaus darbą Tübingeno universitete, nes negalėjo pamiršti mylimosios, ir taip pat atvyko į JAV. Tais pačiais metais dr. Petras su Stefa sukūrė šeimą ir apsigyveno Cicero, kur susilaukė dukters Jolitos ir sūnaus Petro.

Stefa Kisielienė, nuo mažens būdama ateitininkė, įsijungė į Cicero ateitininkų moksleivių ir studentų veiklą, visokiais būdais jiems padėdama. Jų namų rūsyje buvo įrengtas kambarys, kur vyko susirinkimai; ji buvo ilgametė Cicero lituanistinės mokyklos tėvų komiteto narė. Stefa ir dr. Petras Kisieliai rėmė finansiškai ir dalyvavo įvairių organizacijų veikloje: JAV Lietuvių Bendruomenėje, Lietuvių Fonde, Jaunimo centro taryboje, dalyvavo Dainavos stovyklos ir Ateitininkų namų Lemonte kūrime, buvo aktyvūs „Draugo“ laikraščio pagalbinkai. Stefa Kisielienė mirė 2014 m. ir buvo palaidota Šv. Kazimiero kapinėse šalia savo vyro.

Prisiminimais apie tėvelius pasidalijo ir dr. Petras Vytenis Kisielius. Jis sakė, kad tėvas turėjęs daug bičiulių, jam reikėjo viešumos, o mama turėjo kelias artimas drauges ir vertino privatumą. Mama buvo aukštų moralinių principų, kukli, vaišinga, išvalgi, išmintinga ir puiki šeimininkė. Jis prisiminė, kaip 1960 m. dr. Petras Kisielius pakvietė penkis kolegas į savo namų rūsio kambarį Ci-

cero, kur dr. Antanas Razma pasiūlė įsteigti Lietuvių Fondą – sutelkti milijoną dolerių. Čia buvo šio Fondo kūrimo pradžia. Mama pirmuosius, po tūkstantį aukojusius Fondo narius vaišino pyragaičiais, sumuštiniais ir kava. Ir tokių vaišių šiuose namuose buvo labai daug. Pagaminusi karštą maistą mama dažnai laukdavo, kol po vidurnakčio po pacientų lankymo namuose sugrįš vyras. Kartais karštus pietus ji nešdavo (nes nevairavo mašinos) tėvui į kabinetą, kad jis galėtų ištverti darbe 12 ar 14 valandų be pertraukos. Motina daug laiko skirdavo ir savo dukrai Jolita bei sūnui Petriui. Tik motinos pasiaukojančio darbo ir paramos dėka dr. Petras Kisielius galėjo daug pasiekti savo profesijoje ir visuomeninėje lietuviškoje veikloje. S. Kisielienė gyveno ne sau, ji aukojo save ir savo sugebėjimus ne tik šeimai, bet ir kitiems. Nepasiturinčių lietuvių šeimų vaikams ji dovanodavo drabužių, žaislų, gamindavo maistą.

Prisiminimais apie S. Kisielienę pasidalijo ir giminės bei parapijiečiai. Anūkas Aras Narutis, puikiai kalbantis lietuviškai ir gyvenęs Lietuvoje, perskaitė poeto Henriko Nagio eilėraštį „Motinai“. Šis eilėraštis jam priminė, kad močiutė mažai miegodavo, nes visada būdavo užsiėmusi. Ji mylėjo gamtą, sodino gėles, krūmus, augino daržoves. Aras sakė, kad kartą jos agurkai buvo pasiekę net garažo stogą. Jis jautėsi močiutės draugas, kadangi kieme jie kartu žaisdavo, kad plaukia į Paryžių ir Lietuvą. Anūkai Siga Kisieliūtė ir Mantas Kisielius prisipažino, kad labai mėgo močiutės keptą kugelį, kotletus ir vertino iš jos gautas dovanas.

Raimonda Pabedinskienė, S. Kisielienės vyriausio brolio Broniaus anūkė, papasakojo, kad daug vasarų praleido jos giminės namuose Varlaukyje. Čia ji atostogaudavo apsupta nuostabios gamtos. Giminaitis Arnoldas Čerkevičius prisiminė, kaip, tik atvykusį iš Lietuvos, dr. Petras Kisielius jį vežė pirkti mašiną. Lietuvis pardavėjas, pamatęs, kad jį atvežė pats daktaras, pardavė jam naujesnę mašiną už žemesnę kainą, negu buvo sutarta. Dr. Antanas Razma Jn. prisiminė, kad jis pamėgo silkės tik dėka tetos Stefos pagamintų puikių Kūčių vakaro vaišių. Prisiminimais dalijosi sūnaus Petro draugai dr. Aloyzas Pakalniškis, dr. Kastytis Latoža bei parapijiečiai Aldona Zailskaitė, Algis Kirka, Genė Salyga, Milda Šatienė ir kiti.

Dukra Jolita ir sūnus Petras svečius pavaišino vynu, šampanu ir elegantiškai patiektais valgiais, kurie turėjo simbolinę prasmę. Visi vaišinosi tėvėlių Vokietijoje pamėgtais dešros „Bratwurst“ užkandžiais bei anūkų pamėgtais močiutės gamintais maltiniais, kugeliu ir burokėliais. Kava buvo atsiųsta iš šeimos atostogų vietos Lake Louise, o tėvėlių mėgstamiausias tortas „Swartzwalden Kirschtorte“ buvo užsakytas iš vokiečių restorano „Lutz“.

Dr. Petras Vytenis Kisielius padėkojo Šv. Antano parapijos parapijiečiams, chorvedei Vilmai Meilutytei ir choristams, giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad atvyko prisiminti a. a. Stefos Kisielienės.

A.a. Stefos Kisielienės vaikaičiai ir artimieji. Iš k.: Aras Narutis, Mantas Kisielius, Asta Razmienė, Daiva Kisielienė ir Siga Kisieliūtė.

Per Vėlines pagerbėme a. a. V. Kelmelio atminimą

RASA S. MILIAUSKAITĖ

Vėlinių popietė Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijoje Brighton Parke buvo skirta prisiminti Amžinybėn iškeliauvusius artimuosius ir parapijiečius ir ypač mūsų mielą draugą, JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) pirmininką a. a. Viktorą Kelmelį, kurio ką tik netekome. Rasa S. Miliauskaitė vedė programą. Įžanginį žodį tarė Joana Drūtytė, kun. Gediminas Keršys sukalbėjo maldą. Čikagos šeštadieninės lituanistinės mokyklos mokiniai gražiai deklamavo eilėraščius. Jie dalyvavo kartu su direktorės pavaduotoja Vilma Poliuviene ir savo tėveliais. Programą atliko šie mokiniai: Tauras Alonso, Domas Rašymas, Vidmantas Revuckon, Vanessa Orintaitė, Vanessa Daunoras, Neda Abrutis, Kotryna Kovalskis ir Gabrielė Miknenis. Po to Nijolė Subatienė, Vilija Vakarytė ir Rasa S. Miliauskaitė paskaitė savo eilių, skirtų Vėlinėms.

Skanius balandėlių pietus paruošė JAV LB Brighton Parko apylinkės valdybos moterys. Baigiant programą žvakių šviesoje šių eilučių autorė perskaitė užuojautos žodžius, skirtus a. a. Viktoro šeimai ir draugams bei pasidalijo mintimis apie išėjusįjį. A. a. Viktoras buvo nuostabaus tikėjimo ir gerumo žmogus, kuris nuolat aukojosi. Jis visą širdį ir sielą atidavė šeimai, lietuviškai veiklai ir Švč. M. Marijos Nekarto Prasidėjimo parapijai. Mūsų parapijai, visai lietuviškai visuomenei tai didelė ir skaudi netektis.

Čikagos lituanistinės mokyklos mokiniai su direktorės pavaduotoja Vilma Poliuviene.

Popietės dalyvės (iš k.): Daiva Petersonaitė, Irena Jasulaitytė, Dalia Riley; dešinėje – Nelė Paulauskaitė.

Susikaupimo popietė Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijoje.

Dalios Riley ir Rasos S. Miliauskaitės nuotraukos

Gyvenkime pagal Kristaus pavyzdį, sekime Viktoro pavyzdžiu, kurio gyvenimas buvo skirtas šviesti, padėti kitam – draugui, kaimynui... Leiskime Viktoro šviesai būti su mumis visados. Švieskime ryškiai čia, žemėje, kaip jis dabar šviečia Danguje.

Kiti pietūs vyks gruodžio 8 d., sekmadienį, po lietuviškų šv. Mišių. Švėsime tradicines Kūčias. Visi svečiai kviečiami prisidėti prie Kūčių vaišių stalo ir atsinešti kokio nors valgio pasidalinti su kitais. Maloniai kviečiame apsilankyti Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje ir prisidėti prie Brighton Parko parapijos lietuviškos veiklos.

Mirštu

*Laikyk mano ranką, mirštu.
Suprantu, daugiau nebebūsime kartu.
Išeinu, gyvenimo kelionė prie pabaigos
Be ašaros vienos, pavasario metu, palieku.*

*Būk su manim, tave ramsčiu vadinu.
Guliu, kantriai laukiu pašaukimo.
Tėvo rankose, tikiu, netrukus būsiu.
Vienu skausmingu momentu
Drąsiai, tyliai atsiskirsiu.*

*Vienai tau bus sunku be manęs, kai
Užges mano širdis. Bet prisiminsime mes
Gėles, džiaugsmą, vėjelį, meilę.
Tai šviesiai susitikimo dienelei gyvensime.*

Rasa Stefa Miliauskaitė

Iš k.: Joana Drūtytė, Rasa S. Miliauskaitė, Vilija Vakarytė ir Nijolė Subatienė.

Lietuvaitės komanda sukūrė raminantį prietaisą

Kent State University, Ohio valstijoje, veikia tarpdisciplininį bendradarbiavimą skatinanti projektų programa, kuri vadinasi „Design Innovation Initiative“. Kasmet universitete rengiamas konkursas „Mission: Life“ (misija – gyvenimas), kuriame dalyvauja universiteto studentai. Jo metu studentų komandos rengia šiuolaikiškus projektus, kuriems kasmet parenkama vis nauja tema. Konkurso laimėtojai įgyja teisę atstovauti universitetui tarptautiniame konkurse.

Šių metų tema – „Psichinė sveikata dvidešimt pirmajame amžiuje“.

Spalio pradžioje šiame konkurse varžėsi trylika Kent State University studentų komandų. Laimėtoja tapo trijų studenčių komanda, kurią sudarė slaugos mokslų doktorantė Shadi Kanan, kompiuterių mokslų doktorantė Xiangxu „Shawn“ Lin ir studentė Alena Miskinis. Alena Miskinis Kent State University studijuoja muziką, anglų kalbą ir psichologiją. Šių trijų studenčių projektas jungia muzikos terapiją ir virtualią tikrovę. Jų sukurta programa vadinasi „Virtual Harmony“. Ji skatina regėjimo, girdėjimo ir lytėjimo po-

jūčius. Šiam projektui Alena Miskinis pianinu įgrojo Edvardo Griego noktiurną. Projekte taip pat panaudota ritmiška Ludwig van Beethoveno septintosios simfonijos antra dalis.

Alenos Miskinis teigimu, ritmas yra labai svarbus terapijos elementas. Kadangi muzikos klausymasis ir vaizdo įrašų žiūrėjimas yra tipinė veikla, būtent taktizavimas projektą padarė išskirtiniu. Norėdami suaktyvinti šią galimybę, komanda sukūrė virtualius instrumentus – pianiną, ksilofoną ir būgnų rinkinį. „Virtual Harmony“ vartotojai gali naudoti šiuos instrumentus ir „groti“ kartu su fonine muzika. Programos naudotojai gali muziką pasirinkti pagal savo tuometinę nuotaiką.

Konkurso laimėtojos lapkričio 11 d. vyko į Braziliją, kur Curitiba mieste su savo projektu dalyvavo tarptautiniame konkurse „Mission: Life“. „Virtualios harmonijos“ projekto sumanytojos žada savo projektą pateikti akademinei spaudai. Jos taip pat norėtų savo sukurta programą parengti prekybai, kad universiteto studentai galėtų ja naudotis ir tokiu būdu sumažinti studijų keliamą įtampą.

Parengta pagal www.kent.edu/kent.edu/missionlife2019

A. Miskinis (k.) konkurse pristato projektą.

Prie sukilėlių ir jų vadų karstų Garbės sargyboje – Lietuvos ir Lenkijos kariai.

LRT.lt nuotraukos

Už jūsų ir mūsų laisvę!

Šimtai baltarusiškų tautinių vėliavų, kurias oficialioji valdžia sunkiai toleruoja.

Lapkričio 22 d. vyko 1863–1864 m. sukilimo vadų Zigmanto Sierakausko, Konstantino Kalinausko bei dar 18-os sukilimo dalyvių, kurių palaikai rasti Gedimino kalne, valstybinių laidotuvių ceremonija.

Laidotuvių ceremonija prasidėjo Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų vidiniame kieme. Sukilimo vadų ir dalyvių karstai buvo įnešti į Vilniaus arkikatedrą baziliką. Dvi su puse valandos buvo skirtos visuomenės atsisveikinimui su sukilimo dalyviais. Vėliau valstybinių laidotuvių ceremonijoje dalyvavo oficialūs asmenys ir užsienio delegacijos iš kaimyninių valstybių.

Šv. Mišias aukėjo arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas. Jis kalbėjo: „Nors dažniausiai kalbame apie sukilimo vadus, iškilius ir ryškius asmenybes, bet nedera pamiršti visų tų, kurie kovojo, žuvo, buvo ištremti. Visi jie tapo mūsų laisvės pamatų akmenimis ir visus juos tam tikra prasme galima pavadinti sukilėliais, jų mirtis nebuvo beprasmė. Šiandien jiems turime dėkoti už laisvę”.

Po to buvo sakomos atsisveikinimo kalbos, vyko atsisveikinimo apeigos. Žodį tarė Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda ir Lenkijos Prezidentas Andrzej Duda. Prezidentas G. Nausėda kalbėjo: „Šventajame Rašte sakoma, kad ‘nėra nieko slapta, kas neturėtų būti atidengta, ir nieko paslėpta, kas neišeitų aikštėn’. Beveik prieš trejus metus brangus kiekvieno lietuvio širdžiai Gedimino kalnas atidengė mums ilgai slėptą paslaptį – masinę 1863-ųjų metų sukilimo vadų ir dalyvių kapavietę. Šiandien mes atliekame savo pareigą – deramai palaidoti palaikus tų, kurie seniai užbaigė žemiškąją kelionę, tačiau nesiliauja mums skleisti tiesą ir šviesą. Vilniaus generalgubernatoriaus Michailo Mu-

ravovo įsakymu mirties bausmė pakariant arba sušaudant Lukiškių aikštėje buvo įvykdyta 21 asmeniui, tarp jų sukilimo vadams – Zigmantui Sierakauskui ir Konstantinui Kalinauskui. Šie žmonės buvo savojo laikmečio atspindys: bajorai ir miestiečiai, valstiečiai ir dvasininkai, sukilimo organizatoriai ir vadai, konspiratoriai ir šaukliai”.

Prezidentas padėkojo Lietuvos istorikams, archeologams, menotyrininkams, mokslininkams už tai, kad jie ne tik surado didvyrių palaikus, tačiau juos identifikavo. „Simboliška, kad pirmasis ženklas, leidęs nedvejant atpažinti palaikus, buvo amžinos meilės simbolis – aukso žiedas su įrašytais jaunųjų vardais bei vestuvių data”, – kalbėjo Prezidentas. Tai buvo sukilėlių vado Zigmanto Sierakausko vestuvių žiedas.

Sukilimas suvienijo kelias tautas: lietuvius, lenkus, baltarusius, ukrainiečius. Dėl to Arkikatedros prieigose plevėsavo šimtai baltarusių tautinių vėliavų, o Lenkijos televizija visas laidojimo apeigas transliavo tiesiogiai – suteikdama šiam įvykiui tarptautinio dėmesio.

Beje, dar prieš laidotuves Lietuvos mokslininkai kreipėsi į Baltarusijos tyrėjus, prašydami pagalbos identifikuojant kai kuriuos palaikus, tiriant sukilėlių DNR, tačiau kaimynai bendravo nenoriai arba visai neatsakinėjo į lietuvių užklausas. Į šias iškilmes atvyko tik vicepremjeras Igoris Petrišenko. Ir besiplaikstančios aikštėje vėliavos buvo ne Baltarusijos valstybinės, o tautinės, į kurias valdžia vis dar šnairuoja, o kartais netgi ir persekioja.

Lenkijos prezidentas A. Duda priminė, kad carinė Rusija artimiesiems neleido net dalyvauti laidojant sukilėlius, kad ir sovietai siekė sunaikinti šią atmintį. Jis paminėjo ir lenkų nepalaužiamuosius karius, ir lietuvių Miško brolius, kurie visi – ir žuvę prieš 150

metų, ir pokariu – mūsų tautoms yra laisvės didvyriai. „Visus juos ištiko toks pats likimas – pasmerkimas, garbės nuplėšimas, nužudymas ir užmarštis. Bet mes čia, Vidurio Europoje, su tuo niekada nesusitaikėme. Puoselėjome atminimą nepaisydami nutylėjimų, garbinome jų žygius tyliai namuose ir gatvėse, o šiandien darome tai iškilmingai, nes vėl esame laisvi žmonės, savo suverenių valstybių piliečiai”, – kalbėjo Lenkijos prezidentas.

Iš katedros, pro baltarusiškų ir Lietuvos vėliavų jūrą sukilėlių vadų Z. Sierakausko ir K. Kalinausko palaikai buvo užkelti ant karinio katafalko, o visų kitų karstai buvo nešami ant Garbės kuopos karių, lydimų kolegų iš Lenkijos, pečių. Procesija lėtai per Vilniaus senamiestį pasuko link Senųjų Rasų kapinių.

Lenkijoje ši diena irgi sulaukė daug dėmesio. Krokuvos arkivyskupija pranešė, kad 13.30 val. Lietuvos laiku, kai skambės Vilniaus bažnyčių varpai, vėl prabils ir garsusis Vavelio katedros Žygimanto varpas. Tai bus bendrystės su lietuviais ir Lietuva simbolis.

XVIII a. pabaigoje Rusijai, Prūsijai ir Austrijai pasidalijus Lenkijos ir Lietuvos valstybę, buvusios LDK žemės atiteko Rusijos imperijai. Per visą XIX a. įvairiose buvusios valstybės

žemėse ne kartą kilo sukilimai, vienas iš paskutiniųjų bandymų atkurti nepriklausomą valstybę buvo 1863–1864 m. sukilimas. Prasidėjęs 1863 m. sausį Varšuvoje, netrukus išplito ir buvusiose LDK žemėse, dabartinėje Baltarusijos ir Lietuvos teritorijoje bei Ukrainoje. Sukilėliai siekė atkurti nepriklausomą Lenkijos ir Lietuvos valstybę su 1772 m. sienomis, visiems gyventojams suteikti lygias pilietines teises, o valstiečiams duoti žemės. Lietuvoje sukilėliai ypač pabrėžė kovą dėl varžomų Katalikų Bažnyčios teisių, o Baltarusijoje sukilimas ir jo lyderis K. Kalinauskas siejami su modernios baltarusių tautos formavimusi. Sukilime dalyvavo arti 200 tūkst. įvairių socialinių sluoksnių atstovų.

Vilniaus generalgubernatoriui Michailui Muravjovui patvirtinus, mirties bausmė pakariant arba sušaudant Lukiškių aikštėje buvo įvykdyta 21 asmeniui, tarp jų – dviem pagrindiniams Lietuvos sukilimo vadams – Z. Sierakauskui ir K. Kalinauskui. Kitiems mirties bausmė buvo skirta už įvairius pasipriešinimo carinei valdžiai veiksmus: Boleslovui Koliškai – už vadovavimą sukilėlių būriui, kunigams Stanislovui Išorai ir Raimundui Zemackiui – už sukilimo manifesto skaitymą bažnyčiose, bajorams Ju-

Palaikus lydi Lietuvos, Lenkijos ir Baltarusijos aukščiausieji pareigūnai.

lianui Lesnevskiui ir Albertui Liaskovičiui – už valstiečių raginimą sukilti, Juozapui Jablonskiui, Aleksandrui ir Juozapui Revkovskiems bei Karoliui Sipavičiui – už pasikėsinimo į Vilniaus gubernijos bajorų vadą Aleksandrą Domeiką organizavimą, „Durklininkams” – Janui Benkovskiui ir Janui Marčevskiui, sukilimo vadovybės atsiųstiems iš Varšuvos nužudyti A. Domeiką, bei jiems padėjusiam slaptosios policijos nariui Kauno gubernijos bajorui Eduardui Čaplinskiui skirta mirties bausmė visus kartu pakariant Lukiškių aikštėje. Iš sukilimo organizacijos vadovų mirtimi nubausti varšuvietis Mečislovas Dormanovskis bei vilniečiai Ignacijus Zdanavičius ir Titas Dalevskis. Sušaudyti buvo ir prie sukilimo prisidėję buvę Rusijos kariuomenės karininkai ir kareiviai, pa-

imti į nelaisvę įvairiuose sukilėlių būriuose – Henrikas Makoveckis, Vladislovas Nikoliajus, Kazimieras Sičiukas ir Jokūbas Čechanas.

Eisena su sukilėlių palaikais, stabtelėjusi prie Aušros Vartų, pasiekė Senąsias Rasų kapines, kur dar vasarą buvo restauruota koplyčia. Jos preigose – šimtai žmonių ir Lietuvos bei Lenkijos garbės sargybos. Karstai įkelti į specialias nišas koplyčioje. Vėliavos nuo sukilimo vadų Konstantino Kalinausko ir Zigmanto Sierakausko karstų perduotos Lietuvos ir Lenkijos prezidentams Gitanui Nausėdai ir Andrzej Duda.

Abiejų valstybių garbės sargybos kuopos iššovė salves.

Už jūsų ir mūsų laisvę!

Parengė Vitalius Zaikauskas

Sukilėlių palaikai savo kelionę baigė Rasų kapinių koplyčioje.

Paremkite DRAUGAS FOUNDATION apsipirkdami **amazon smile**

I ŽINGSNIS.
SUSIEKITE SAVO amazon.com PASKYRĄ SU **DRAUGAS FOUNDATION** PELNO NESIEKIANČIA ORGANIZACIJA.

Prisijunkite per **smile.amazon.com** ir paieškoje suveskite **DRAUGAS FOUNDATION**.

Šį veiksmą pakanka atlikti tik vieną kartą!

amazon smile
You shop. Amazon gives.

II ŽINGSNIS.
PAKEISKITE VISAS ŽYMELES (bookmarks) IŠ amazon.com Į **smile.amazon.com**

KASKART apsipirkdami Amazon internetinėje parduotuvėje įsitikinkite, kad jungiantės per **smile.amazon.com**, o ne **www.amazon.com**

Jums jungiantis ir apsiperkant per **www.amazon.com**, Jūsų parama **DRAUGO NEPASIEKS**.

Jeigu jau apsipirkote AMAZON internetinėje parduotuvėje jungdamiesi per **smile.amazon.com**, ir kaip paramos gavėją nurodėte **DRAUGAS FOUNDATION**, perkant kitus kartus, Jūsų parama jau automatiškai pasiekė mus.

DRAUGAS
Nusirdžiai dėkojame už Jūsų paramą!

Mokyklos gimtadienio proga mokiniai pasipuošė gražiausiais apdais – tautiniais kostiumais.

Bostono lituanistinei mokyklai – 70 metų

Atkelta iš 1 psl.

Bostono lituanistinės mokyklos užuomazgos siekia 1947 metus. Tuomet buvo įsteigti lietuvių ir anglų kalbos kursai, kurie per porą metų išaugo į šeštadieninę mokyklą vietos lietuviams, o vėliau ir į Bostono lituanistinę mokyklą. Joje per 70 gyvavimo metų darbavosi didelis būrys žymių pedagogų – Vladas Kulbokas, Kazys Mockus, Antanas Gustaitis, Justas Vaičaitis, poetas Bernardas Brazdžionis.

Pastaruoju metu daug laiko ir jėgų lituanistiniam mokinių ugdymui skyrė Aldona Dabrilienė, Danutė Kazakaitienė, Rita Štuopienė, Daiva Navickienė ir daugybė kitų lietuvybei atsidavusių mokytojų. Nuo 2011 m. rudens mokyklai vadovauja Gaila Narkevičienė, pavaduotoja – Ramunė Keegan.

URM inf.

Šventės dalyvių nuotrauka Bostono lituanistinės mokyklos (BLM) istorijai. Sėdi (iš k.): JAV LB Švietimo tarybos pirm. Aukšė Motto, dainavimo mokytoja ir šventinės programos atlikėja Miglė Žaliukaitė, JAV LB Bostono apygardos pirm. Regina Balčaitienė, BLM tėvų komiteto narė Lina Kalonkin, mokyklos direktorė Gaila Narkevičienė, LR gen. konsulato atstovė Gitana Skripkaitė, LR ambasados JAV atstovas Tadas Kubilius. Stovi (iš k.): Kazickų šeimos fondo (KŠF) Vilniaus biuro vadovė Agnė Vertelkaitė, programos dalyvis, operos dainininkas, prof. Deividas Staponkus, KŠF New Yorko biuro vadovė Neila Baumilienė, BLM tėvų komiteto pirm. Giedrius Švenčionis, BLM dir. pav. Ramunė Keegan, JAV LB Krašto valdybos išdininkė Estera Sunelaitė.

Gintaro Sekmoko nuotraukos

Padėkos dienos parade vėl pasirodys lietuviai

Atkelta iš 1 psl.

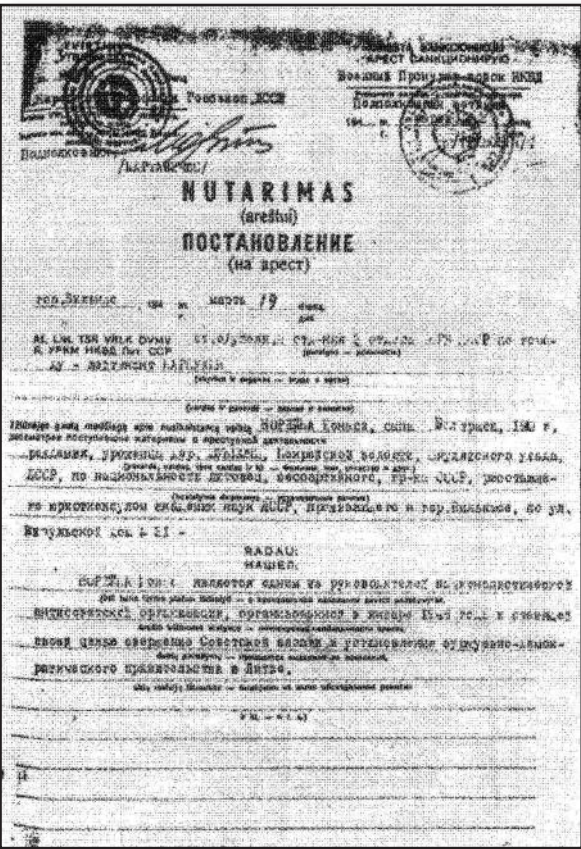
Šiame Padėkos dienos parade paprastai dalyvauja tik grupės su specialiomis programomis, prieš tai praėjusios griežtą atranką. Norinčių dalyvauti paprastai būna daug, tarp jų vyksta didelė konkurencija. Tačiau griežtos atrankos būdu į paradą patenka tik patys geriausieji – įdomiausiai ir profesionaliausiai pasirengusios grupės. Lietuviai šiame parade pirmą kartą pasirodė 2015-aisiais. LR generalinis konsulas tarpininkauja šiems pasirodymams. Šokėjams ir žygiuojančių choreografiniam pasirodymui vadovauja „Suktinio” vadovė Giedrė Knieža.

Kas nepatingės atsikelti ir atvykti į šventę, galės savo akimis pasižiūrėti mūsų tautiečių pasirodymą parade. Tačiau bus galimybė visą paradą stebėti ir gyvos transliacijos metu per televiziją.

„Draugo” inf.

Kodėl šmeižiama Lietuva ir jos didvyriai? – 2

JAV LB XXII Tarybos antrojoje sesijoje, kuri vyko š. m. spalio 11–13 d. Čikagos priemiestyje Oak Brooke, buvo išreikštas susirūpinimas dėl toliau tęsiamu Lietuvos ir jos didvyrių šmeižto, atskirų Lietuvos institucijų menkinimo ir neatitinkančių tiesos istorijos faktų bei NKVD /KGB klastočių platinimo visuomenėje, buvo priimta atitinkama rezoliucija. Tęsiamame Tarybos narės V. Rutkauskienės straipsnį šia tema.

Nutartis areštuoti Joną Noreiką-Generolą Vėtrą su Rozausko parašu. Kopijos iš knygos: Generolas Vėtra, aut. V. Ašmenskas, Vilnius, 1997 m. psl. 460–46.

VIOLETA RUTKAUSKIENĖ

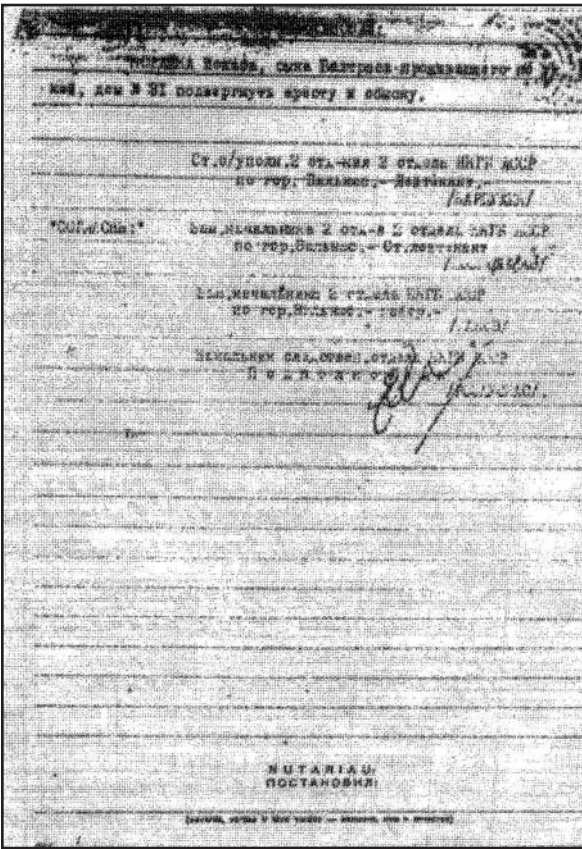
Tęsinys. Pradžia – lapkričio 23 d.

Istorijos atstatymas ar klastojimas?

Esant tokiai padėčiai būtina kuo skubiau reaguoti ir imtis priemonių, nes tokių klaidingų ir ydingų istorinių šaltinių naudojimas kenkia Lietuvos įvaizdžiui, rašoma klaidinga istorija, daromos žalingos istorijos interpretacijos ir tuo klaidinama pasaulio visuomenė. Kažkada, prieš daugelį metų, sovietų NKVD ir KGB paleistas dezinformacijos monstras labai aktyviai mutuoja ir dauginasi. Todėl vertėtų kuo skubiau imtis priemonių informuojant pasaulio tyrėjus, visų pirma – Washingtono Holokausto muziejų ir kitas mokslines institucijas apie panašaus pobūdžio propagandinių knygų ir leidinių nepatikimumą bei daromą žalą Lietuvos reputacijai ir jos istorijai, o taip pat šių asmenų vienšališkai ir selektyviai atrinktos istorinės, dokumentinės, o gal ir specialiai falsifikuotos medžiagos daromu poveikiu rašant skaudžią karo meto istoriją.

Stabdyti šmeižtus reikia skubių pastangų

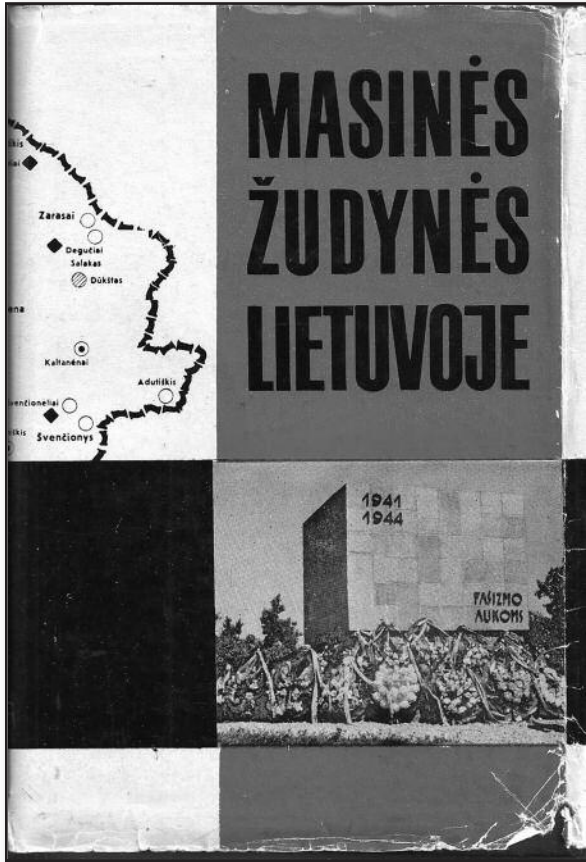
Būtų naudinga inicijuoti sudarymą sarašo visų tokių knygų ir tuo laikotarpiu išleistų dokumentų, kuris fiksuotų sovietinės ideologijos įtvirtinimo, okupacijos teisinimo ir patriotinių jėgų diskreditavimo tikslais parengtas ir išleistas knygas, kurias būtina itin atsargiai naudoti ir kritiškai vertinti. Toks perspėjamas sarašas pagelbėtų užsienio tyrėjams, galbūt stokojantiems žinių apie sovietinės dezinformacijos metodus ir mastą. Toks sarašas galėtų būti platinamas Lietuvoje, Europoje ir pasaulyje, nuolat jį papildant, reguliariai atnaujinant ir persiunčiant bibliotekoms, istorinių tyrimų centrams, mokslo įstaigoms ir institucijoms su rekomendacija tokiuose leidiniuose įklijuoti įrašą/kortelę apie jų nepatikimumą. Tokios skubios misijos gal galėtų imtis ir Seimo Laisvės kovų ir istorinės atminties komisija. Būtų tikrai naudinga, jei į šią iniciatyvą aktyviau įsijungtų ir Lietuvos diplomatai, politikai, istorikai. Galbūt tikslinga būtų suburti grupę istorikų, pradžiai gal ir negausią, kuri registruotų Lietuvos istorijos ir atskirų dokumentų ar leidinių falsifikavimo atvejus ir imtųsi reaguoti pranešant apie pastebėtas falsifikacijas leidinių autoriams, leidėjams, atsakingoms organizacijoms, bibliotekoms, mokslo įstaigoms, kurių mokslininkai ar tyrėjai pa-

skleidė tikrovės neatitinkančius faktus, klastotes, falsifikatus. Tuo pačiu reikėtų reikalauti atitaisymų dėl paskleistos netiesos, kad ji toliau nemutuotų kartojamuose leidimuose ar naujai ruošiamose mokslinės paskirties knygose.

◆ ◆ ◆

XX a. Lietuva ir jos žmonės išgyveno daug džiugių istorijos momentų, bet buvo nemažai ir skaudžios netekties, gilių išgyvenimų. To laikotarpio istorija yra be galo sudėtinga, labai subtili, užgaunanti ne vieno Lietuvos gyventojo širdį, jausmus, palikti istorijos randai dar sunkiai tebegyja. Lietuva patyrė daug kančių ir neteisybės, atlaikė penkias okupacijas, vienu metu kovojo net su trimis okupacinėmis kariuomenėmis ar jų karinėmis grupuotėmis, kurios

Knygą „Masinės žudynės Lietuvoje 1941–1944 m.“ redagavo ir paruošė lietuvių tautos budeliai – NKVD tardytojai B. Baranauskas ir E. Rozauskas.

padarė ne tik fizinės, bet ir milžiniškos moralinės žalos valstybei ir jos žmonėms. Okupacijų metu Lietuva niekada neturėjo galimybės tirti ir rašyti savo tikrąją istoriją. Ją rašė okupantų istorikai. Kaip ji buvo rašoma ir pristatoma, jau paminėjome ankstesnėse šio rašinio dalyse. Gaila, kad atskiri istorikai, politikai ir toliau tęsia senas sovietų tradicijas ir eina pramintu sovietų paskleisto informacinio karo keliu. Todėl iki dabar vyksta arši kova už sąžiningą ir teisingą mūsų istorijos pristatymą. Penkiasdešimt sovietinės okupacijos, izoliacijos ir istorijos klastojimo metų neišvengiamai paveikė Lietuvos visuomenę ir istorijos mokslo raidą. Iki šiol dar gyvos okupacijų paliktos priešiškos jėgos, kurios, veikdamos prieš Lietuvos valstybę, aršiai puola jos istoriją, niekina bei šmeižia tautos didvyrius, laisvės kovotojus, partizanus, daug paminklus, skleidžia melą pasaulyje, menkina Genocido ir rezistencijos tyrimo centro pastangas tirti ir pristatyti objektyvią Tautos istoriją, okupacinių režimų padarytas skriaudas ir žalą Lietuvos gyventojams. Atrodytų, kad Lietuva iki šiol neturi valstybinės istorijos politikos, nes ji rašoma kaip kas nori, įvairiai interpretuojama ir pristatoma, dažnai nepaisant esamų faktų ar net juos ignoruojant. Matome kai kurių tyrėjų norą ieškoti naudos, išgarsėjimo, pastebime, kaip pavieniai politikai ar atskiros visuomenės grupės bando įtakoti istorijos rašymą. Yra bandymų istoriją manipuluoti siekiant siaurų interesų ar asmeninės naudos, o dažnai dar ir visuomenės supriešinimo. Mūsų dienomis istorija jau yra tapusi naudingu bizniuku, ir apie objektyvų jos rašymą mažai kam skauda galvą.

Skaudi Lietuvos istorija modeliuojama užsienio tyrėjų rankose

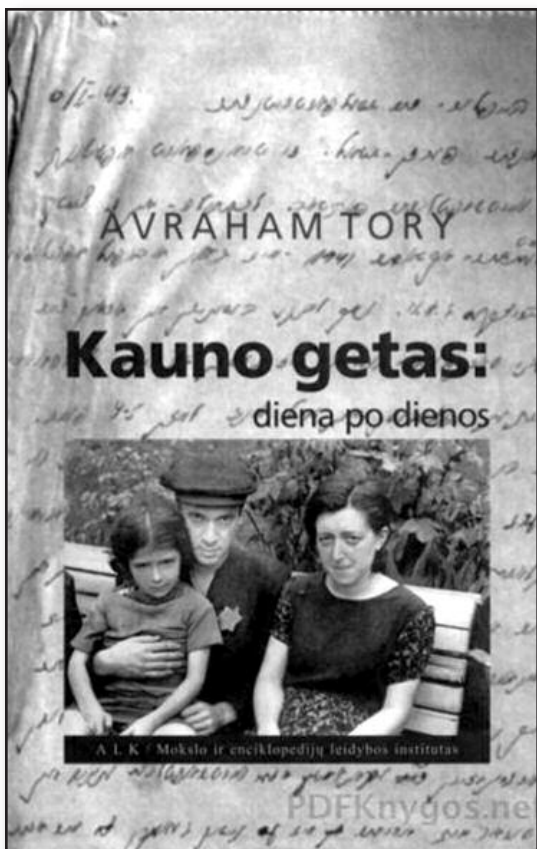
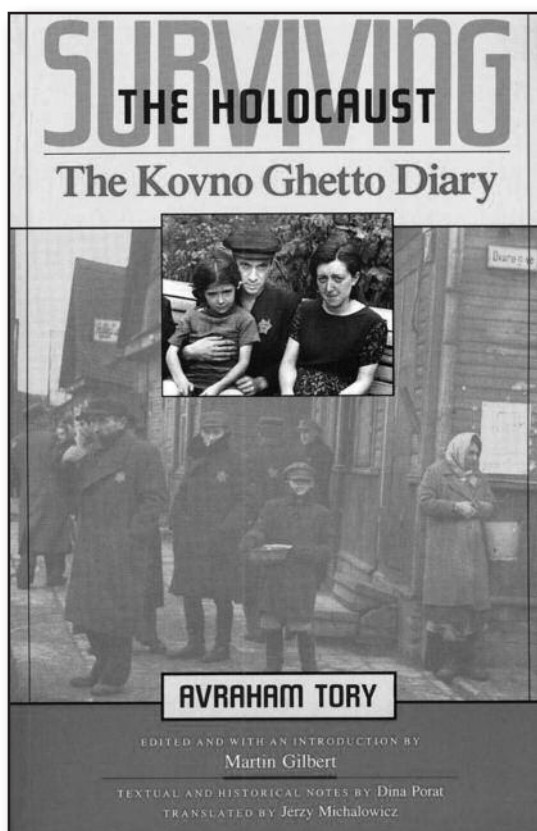
1998 m. rugsėjo 7 d. Lietuvos Respublikos Prezidento Valdo Adamkaus dekretu įkurta Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti. Sutrumpintai ji vadinama – Tarptautinė istorinio teisingumo komisija. Tarptautinei komisijai buvo iškeltas tikslas atlikti išsamius tyrimus užpildyti šiuolaikinės Lietuvos istorijos spragas bei šviesti visuomenę apie nusikalstamas nacizmo ir sovietinio komunizmo ideologijas, okupacinių režimų įvykdytus nusikaltimus ir jų padarinius Lietuvos visuomenei bei tarptautinei bendruomenei. Komisijos sudėtis kelis kartus buvo koreguojama, ji ne vieną kartą keitėsi. Komisijai jau daug metų vadovauja LR Seimo atstovas Emanuelis Zingeris.

2019 m. rudenį naujai išrinktas prezidentas G. Nausėda vėl pakvietė atnaujinti šios komisijos sudėtį. Kaip teigiama prezidentūros puslapyje, šiuo metu egzistuojanti Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti atlieka labai reikalingą ir naudingą darbą, tačiau, kaip rodo esama situacija, jos vienos konstruktyviam problemos sprendimui neužtenka. Todėl į diskusijų grupę siūloma įtraukti daugiau institucijų ir ekspertų – istorikų, politologų, kultūros paveldo specialistų. Reikėtų įtraukti ir patriotinių organizacijų visuomenės atstovus, nes kaip tik jie čia anksčiau net nebuvo pakviesti. Produktivus visų bendradarbiavimas užtikrintų aiškiai apibrėžtas nacionalinės atminties ir aiškesnes istorijos politikos gaires. Tačiau, norint labiau apibrėžti nacionalinės atminties gaires bei jas įgyvendinti, reiktų siekti ir didesnio pasitikėjimo Komisijos autoritetu, vertėtų pagalvoti apie komisijoje dalyvaujančių narių adekvataus atstovavimo principą.

Kažkodėl tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sudėtis nėra sudaryta Lietuvos tyrėjus deramai reprezentuojančiu būdu: vienpusiškai vyrauja užsienio valstybių atstovai – 15 užsienio valstybių istorikų ir tik 7 iš Lietuvos. Taip neturėtų būti, nes kitų šalių mokslininkai, kiek jie bebūtų garsūs ar populiarūs, nemokėdami užtektinai lietuvių kalbos, niekada nebus taip gerai išgilinę į vietinę specifiką ir nacionaline kalba parašytus šaltinius, kaip Lietuvos mokslininkai. Užsienio valstybių atstovai jokiais atžvilgiais neturėtų viršyti Lietuvos mokslininkų ir tyrėjų skaičiaus.

Komisijai neturėtų vadovauti asmenys, turintys sąsajų su represinėse struktūrose dirbusiais asmenimis

Komisijos darbe turėtų dalyvauti sąžiningi, objektyvūs tyrėjai ir istorikai, patvirtinę savo kvalifikacijas būtent to laikotarpio istorijos tyrimuose, dirbantys su to laikotarpio temomis ir dokumentais, o

Avraham Tory (Golub) knygos „Surviving Holocaust – The Kovno Ghetto Diary” knygos viršeliai: angliška ir lietuviška versija.

ne Viduramžių ar kitų amžių specialistai. Atrodytų, kad į komisiją kai kada skiriami tiesiog atskiroms grupėms patogūs istorikai, užimantys svarbias pareigas mokslo įstaigose, ar tokie, kurie turi vienai šaliai naudingą poziciją ar reiškiamą nuomonę. Žmonės jau juokauja, jog šioje komisijoje vyrauja tik „rūžavi ir raudoni” ir jiems prijauciantys. Tad objektyvumui nedaug vietos. Žinoma, labai svarbu, kad šioje komisijoje dirbtų tyrėjai, praeityje neturėję jokių sąsajų su okupacinių režimų represinėmis struktūromis, bet svarbu ir tai, kad į tas pareigas nepatektų ir suinteresuoti asmenys, kurių šeimos nariai ar artimi giminės dirbo sovietų represinėse NKVD ir KGB įstaigose, dalyvavo Lietuvos žmonių persekiojimuose, veikė sovietinių partizanų junginiuose ar užėmė aukštas okupacinės valdžios pareigas. Tai liestų ir tuos asmenis, kurie patys ar jų artimieji dalyvavo nacių represinėse struktūrose, vykdžiusiose Lietuvos žmonių genocidą ir Holokaustą, ir tokius asmenis, kurių veikla buvo nukreipta prieš Lietuvos Respubliką ir jos suverenumą. Nekeliant

tyrėjams teisinės, vis dėlto lieka moralinė tyrėjų atsakomybė. Moralinė pusė ir moralinė atsakomybė turėtų būti ne mažiau svarbi šios komisijos darbe. Tuo tarpu aiškėja nemalonus faktas, jog šios komisijos veikloje dirba asmenys, kurių artimi šeimos ar giminės nariai galėjo dirbti NKVD represinėse struktūrose, trėmė, tardė ir kankino Lietuvos žmones. Tokie asmenys, nepaisant, kad neatsako už artimųjų veiklą, vis dėlto neturi jokios moralinės teisės vadovauti tokiai komisijai. Tai liestų ir kitus tyrėjus iš antrųjų ar trečiųjų šalių, tarnavusių tam tikrose persekiojimo įstaigose, kaip pvz., OSI (Office of Special Investigations United States Department of Justice), kurios istorikai, remdamiesi KGB gautais nepatikimais ar selektyviai atrinktais šaltiniais, įskaitant ir KGB falsifikatus, vykdė tyrimus, o jų pagrindą persekiojo Lietuvos bei kitų Baltijos šalių piliečius. Vertėtų atsisakyti ir tų Komisijos narių bei tyrėjų paslaugų, kurie patiria interesų konfliktą, turi sąsajų su artimų žmonių veikomis prieš nepriklausomą Lietuvos valstybę, jų pasisakymai ar darbai grindžiami vienpusiška ir ribota šaltinių baze, daugiausiai KGB tardymo bylomis, jas nekritiškai vertinant ar ignoruojant kitus svarbius istorinius šaltinius.

Padarytos tyrėjų klaidos skaudina visuomenę, daroma žala valstybei

Neramina ir tai, jog atskirų šios komisijos tyrėjų darbuose ir atliktuose tyrimuose ar publikuotuose leidiniuose yra pastebėta aiškių falsifikavimo faktų, paskleistos netiesos, suklastotų dokumentų, nuotraukų ar kt. istorinės tiesos neatitinkančios informacijos. Kaip pavyzdį galime pateikti dviejų šios komisijos narių išleistą ir toliau plačiai tiražuojamą vieną atsiminimų knygą. Amerikoje ir Lietuvoje yra publikuota ir išleista Kauno Geto savivaldos sekretoriaus/judenrato nario Avraham Tory (Golub) prisiminimų knyga „Surviving Holocaust – The Kovno Ghetto Diary”. Lietuvoje ji išėjo pavadinimu „Kauno getas: diena po dienos”. Lietuvišką versiją išleido Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas. Tai labai vertinga ir įdomi knyga, tačiau joje yra iliustracija, kuri užgauna mūsų jausmus ir širdį. Lietuviškam šios knygos leidimui įžangą ir pristatymą parašė JAV lietuvis istorikas Saulius Sužiedelis, o angliškam – Martin Gilbert. Leidinys gausiai iliustruotas, abiem knygos leidimams iliustracijas ir jų aprašymus parinko ir parengė Dina Porat – žinoma Izraelio istorikė, istorijos mokslų daktarė. D. Porat ir S. Sužiedelis yra čia paminėtos Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti nariai. Abiejuose lei-

Neatitinkantys tiesos A. Tory knygoje Izraelio istorikės dr. D. Porat pateikti įrašai: „Lietuvė su vaikais eina pro lavonus žydų, nužudytų Kaune pirmomis karo dienomis”. Iš tikrųjų šios 1945 m. gegužės 3 d. Suttrop, Vokietijoje, darytos nuotraukos, saugomos US Holocaust Memorial Museum (eksponato Nr. 08197), užrašas skelbia visai ką kita: „Prižiūrint Amerikos kareiviams vokiečių motina, uždengdama akis savo sūnui, kartu su kitais civiliais eina pro 57-ųjų iš masinės kapavietės netoli Suttrop miestelio ekshumuotų rusų palaikus, tarp kurių yra moterų bei kūdikis.

Paiškinimas prie nuotraukos skelbia, kad aukos buvo priverstos patiems sau išsikasti duobę ir buvo nušauti SS karių, likus 6 savaitėms iki Amerikos kariuomenės atvykimo. Iš vietinių sužinojo apie masinę kapavietę, amerikiečiai liepė miestelio gyventojams atkasti lavonus, o netoliese buvę rusų pabėgėliai identifkavo aukas. Nužutyti buvo perlaidoti atskiruose kapuose. Laidojimo apeigas atliko JAV kariuomenės kapelionas.

dimuose yra patalpinta nuotrauka, kurioje matome moterį su vaikais, praeinančią pro nužudytų žmonių lavonus. Užrašas prie nuotraukos skelbia: „Lietuvė su vaikais eina pro lavonus žydų, nužudytų Kaune pirmomis karo dienomis”. Analogiškas nuotraukos aprašymas yra ir angliškame vertime: „A Lithuanian women and here sons pass the corpses of Jews murdered in Kovno in the first days of war”.

Ne taip seniai Lietuvos krašto apsaugos specialistai išsiaiškino, kad prie nuotraukos pateikti D. Porat įrašai neatitinka tiesos, kaip ir pati panaudota nuotrauka. Lietuvos specialistai nustatė, kad nuotrauka fiksuoja įvykius Vokietijoje, o ne Lietuvoje. Jie taip pat Holokausto muziejuje rado originalią nuotrauką, turinčią visai kitą aprašymą. Originalus to laikmečio aprašymas skelbia, kad šioje nuotraukoje vokiečių moteris uždengia savo sūnui akis praeinant pro 57 ekshumuotų Rusijos kareivių lavonus Suttrop mieste Vokietijoje. Tokios ir panašios klaidos tikrai nedaro garbės tokios svarbios komisijos nariams, neatsakingai rašantiems skaudžią to meto istoriją. Knyga toliau publikuojama, pasirodo nauji leidimai, tačiau padarytos klaidos ir toliau klaidina skaitytojus ir tyrėjus. Knygos leidėjai, atrodo, neskuba atitaisyti paskleisto melo. Deja, tai ne vienintelis atvejis.

Neseniai jau ir istorijos mėgėjai

Facebooke demaskavo kelis tokius klaidingus įrašus prie pateiktų nuotraukų. Vienas įrašas pasitaikė Lietuvos genocido tyrimo centre surengtoje parodoje. Čia buvo eksponuojama nuotrauka su tikrovės neatitinkančiu aprašu, aklaui panaudota iš Izraelio Yad Vashem memorialo fondų ir ten prie nuotraukos pateikto įrašo. Gerai, kad padarius pastabas apie netikslumus pats centras sureagavo ir išėmė nuotraukas bei apie neteisingą įrašą pranešė Yad Vashem memorialui. Žinome, kad net keli atvejai su neatitinkančiomis tikrovės nuotraukomis panaudoti ir R. Vanagaitės knygoje. Neatitinkančias, atsitiktinai parinktas ir su Lietuvos įvykiais nesusietas nuotraukas platina ir kiti leidiniai, Lietuvos bei užsienio šalių internetiniai žinių puslapiai. Kas atitaisys tas klaidas, darančias žalą Lietuvai pasaulio žmonių akyse? Ar mes pagaliau turim kokią nors moralinę teisę Lietuvos istorijos rašymą perimti iš savo rankas ir pasakyti tikrąją tiesą, kas vyko mūsų Tėvynėje okupacijų laike? Ar kada nors realiau suprasime, jog komunizmo grėsmė pasauliui nepraeina, o palaipsniui vėl atgyja ir didėja, o anksčiau jo ideologų paskleistas melas ir šmeižtai prieš Laisvės kovotojus ir toliau sklindo virš pasaulio, kaip kokia šmėkla – rozauskų, baranauskų, vanagaičių ir į juos panašių istorijos falsifikatorių pavidalais.

„Draugo” prenumeratoriai gali skaityti „Draugą” internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org
ir gauti „log in” bei slaptažodį.

www.draugas.org – 773-585-9500

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Paminėtos 101-osios kariuomenės metinės

Vilnius (BNS, KAM inf.) – Kari-
niu paradu Vilniaus centre šeštadienį,
lapkričio 23 d. buvo paminėtos 101-
osios Lietuvos kariuomenės metinės.

Sostinės katedros aikštėje išsiri-
kiavo keli šimtai karių iš įvairių ka-
riuomenės padalinių, taip pat šalyje
dislokuoti sąjungininkai.

Pasibaigus rikiuotei kariai iškil-
mingai nužygiavo Gedimino pros-
pektu iki Nepriklausomybės aikštės
prie Seimo.

Ceremonijoje dalyvavęs prezi-
dentas Gitanas Nausėda linkėjo, kad
kariams motyvacinio pavyzdžiu tap-
tų XIX a. sukilimo vada, palaidoti sos-
tinės Rasų kapinėse.

„Šiandien jūs esate mobili, šiuo-
laikinė, geriausiais ginklais apgink-
luota mūsų kariuomenė. Šiandien jūs
galite nugalėti bet kokį priešą“, – sakė
G. Nausėda.

„Tačiau, kaip sakoma, geriausias
mūšis yra tas, kurio priešas net nenori
pradėti. Taip kad darykite viską, kel-
kite sau aukščiausius reikalavimus,
būkite karšti savo tėvynės patriotai,
kad agresorius net nenorėtų sutrikdyti
mūsų taikaus gyvenimo ir taikaus
mūsų žmonių darbo“, – teigė jis.

Krašto apsaugos ministras Rai-
mundas Karoblis tvirtino, kad „karys
yra Lietuvos kariuomenės ir Lietu-
vos saugumo pagrindas“.

Baus už neteisėtą paramą partijoms

Vilnius (BNS) – Seimas linkęs
pritarti pataisoms, kurios kriminali-
zuotų stambiają neteisėtą paramą par-
tijoms, visuomeniniams rinkimų ko-
mitetams ir politikams.

Baudžiamoji atsakomybė būtų tai-
koma, jeigu neteisėtose paramos suma
viršytų 25 tūkst. eurų, o baudžiami
būtų ir pinigus priėmę politikai, ir rė-
mėjai. Dar liko vienas balsavimas dėl
pataisų priėmimo.

Baudžiamojo kodekso pataisomis
už neteisėtą paramą politikams siūlo-
ma bausti bauda, laisvės apribojimu,
areštu arba laisvės atėmimu iki ket-
verių metų. Atsakomybė galėtų būti
taikoma ir juridiniams asmenims.

Teisingumo ministerija taip pat
siūlo kitokių priemonių, kurios, anot
jos, padėtų skaidrinti politines kam-
panijas ar politinę reklamą.

Siūloma, kad visos partijos išlai-
dos, išskyrus išlaidas politinei kampa-
nijai finansuoti, turėtų būti apmokamos

Nepilnamečiams laimėjimų loterijose neišmokės

Vilnius (BNS) – Asmenims iki 16
metų norima uždrausti atsiimti lote-
rijų laimėjimus, tai už juos galėtų pa-
daryti tik suaugusieji.

Dabar tokio apribojimo nėra.

Siūlomi pakeitimai taip pat nu-
mato, kad loterijų organizatoriai ir šių
bilietų pardavėjai turėtų pasirūpinti,

Vilniaus kavinės vaišins senjorus nemokamai

Vilnius (Diena.lt) – Artėjant žie-
mos šventėms, 90 Vilniaus kavinių pri-
sijungė prie kasmetinės akcijos nemo-
kamai vaišinti senjorus kava.

Kavinių sąrašą ir laiką, kada sen-
jorai bus vaišinami, galima susirasti
Vilniaus miesto savivaldybės interne-
to puslapyje, informacija bus skelbiama
ir miesto poliklinikose, bibliotekose.

R. Šimašius paragino senjorus būti
aktyviais, reikliais ir bendruomeniš-
kais bei džiaugtis Vilniumi.

Parade dalyvavo ir NATO sąjungininkai.
„Made in Vilnius“ nuotr.

Šventės dalyvius pasveikino virš
Katedros aikštės praskridę Belgijos
ir Danijos naikintuvai F-16, iškilmių
proga Garbės sargybos kuopa atliko
tris šūvių salves.

Kaune Kariuomenės dienos proga
Šv. arkangelo Mykolo (Igulos) bažny-
čioje paaukotos šv. Mišios, vyko karių
rikiuotė Vytauto Didžiojo karo mu-
ziejaus sodelyje.

Vilkaviškio rajone, Paežerių dva-
ro sodyboje, buvo skaitomi Nepri-
klausomybės kovų dalyvių vardai.

Kariuomenės diena minima lapk-
ričio 23-ąją, nes 1918 metais šią dieną
ministras pirmininkas Augustinas Vol-
demaras pasirašė įsakymą dėl Apsau-
gos Tarybos įkūrimo ir pirmojo Lie-
tuvos kariuomenės pulko formavimo.

tik iš politinės partijos banko einamo-
sios sąskaitos ir tik banko pavedimu.

Taip pat siūloma nustatyti, kad 0,3
vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio
sumą (netoli 400 eurų) viršijantis par-
tijos nario mokestis privalo būti mo-
kamas banko pavedimu. Partijos tu-
rėtų skelbti narių, per metus sumo-
kančių daugiau kaip 360 eurų nario
mokesčio, sąrašus.

Biudžeto dotacijas gaunančios
partijos savo interneto svetainėje būtų
įpareigojamos skelbti visas pagal Vie-
šųjų pirkimų įstatymą sudarytas su-
tartis.

Pataisas parengė Teisingumo mi-
nisterija, įgyvendindama Seimo pri-
imtas parlamentinio tyrimo išvadas
dėl nederamo verslo poveikio politikai.

Šio tyrimo išvadose grėsme valsty-
bės sąrangai ir nacionaliniam sau-
gumui buvo pripažintas Rusijos ener-
getikos bendrovės „Rosatom“ ir lietu-
viško koncerno „MG Baltic“ veikimas.

kad 16 metų neturintiems asmenims
laimėjimai nebūtų išmokami – prieš iš-
mokant pinigus, paprašyti asmens
amžių įrodančių dokumentą.

Loterijos bilietų platinimo vieto-
se privalėtų būti pakabinti užrašai
apie draudimą išmokėti laimėjimus
jaunesniems kaip 16 metų asmenims.

„Esmė čia yra ne kava, tą mes pui-
kiai suprantame, – sakė Vilniaus meras.
– Šita akcija yra apie bendravimą“.

Savivaldybė teigia, kad akcijoje
dalyvaujančių kavinių skaičius kasmet
auga.

2018 metais senjorus kava vaišino
kiek daugiau nei 80 kavinių. Pernai
pensininkams buvo išdalinti apie 9
tūkst. kavos puodelių.

Šiemet akcija truks iki 2020 m.
sausio 5 dienos.

M. Pence’as atvyko neskelbto vizito į Iraką

Bagdadas (ELTA) – JAV vicepre-
zidentas Mike Pence atskrido į Iraką
sostinę Bagdadą iš anksto neskelbto vi-
zito, kurio metu, kaip tikimasi, ypa-
tingas dėmesys bus skiriamas daugy-
bė savičių nerimstantiems protes-
tams šioje šalyje.

Šaltinių teigimu, M. Pence susitiks
su Irako aukšto rango pareigūnais,
tarp kurių premjeras Adel Abdel-Mah-
di ir parlamento pirmininkas Mo-
ammed al-Halbousi. JAV viceprezi-
dentas, be kita ko, turėtų aplankyti va-
karinėje Irako dalyje dislokuotus JAV
karius.

Irake nuo spalio pradžios vyksta
protestai gatvėse. Demonstrantai ra-
gina vyriausybę atsistatydinti, taip

pat nori, kad būtų paleistas parla-
mentas ir pertvarkyta visa šalies po-
litinė sistema.

Per protestus jau žuvo apie 330
žmonių, daugiausiai protestuotojai.
Kelios žmogaus teisių grupės kaltina
Irako saugumo pajėgas naudojant per-
nelyg didelę jėgą, siekiant numalšinti
protestuotojus.

Visame Irake yra dislokuota 5 200
JAV karių. JAV vadovavo invazijai į
Iraką 2003 metais, per kurią buvo nu-
verstas tuometis diktatorius Saddam
Husein. JAV ir Irakas daugybę metų
glaudžiai bendradarbiavo, bet, kaip
teigia abiejų šalių pareigūnai, dvišaliai
santykiai šiuo metu yra šalčiausi nei
kada anksčiau.

Popiežius pareikalavo uždrausti branduolinį ginklą

Nagasakis (Vatikano radijas) –
Lankydamasis Japonijos Nagasakio
mieste, popiežius Pranciškus pa-
smerkė branduolinio atgrasymo doktri-
ną ir ginklų sandorius pasaulyje.

Atominės bombos numetimas ant
Nagasakio 1945 metų rugpjūčio 9-ąją
sukėlė „nenusakomą siaubą“, – sakė
Katalikų bažnyčios vadovas. Jis pa-
brėžė, kad, siekiant saugumo, bran-
duoliniai ginklai „nėra atsakas“, prie-
šingai, tai esą greičiau kliuvinys.

Amerikiečių numesta branduo-
linė bomba Nagasakyje pražudė ma-
žiausiai 74 000 žmonių. Trys dienos
prieš tai Hirosimoje nuo atominės
bombos žuvo mažiausiai 140 000 gy-
ventojų. „Ši vieta labai gerai parodo
mums tą skausmą ir siaubą, kurį žmo-
nės gali sukelti vieni kitiems“, – Na-
gasakyje kalbėjo popiežius.

Jis išpėjo, kad branduolinis gink-
lavimasis kaip atgrasymo priemonė
nėra indėlis į taiką. Taika esą nesu-
derinama su „abipusio sunaikinimo ar
visiško sunaikinimo grėsme“. Taip
kalbėdamas popiežius Pranciškus at-
siribojo nuo popiežiaus Jono Pauliaus
II, kuris 1982-aisiais savo kalboje Jung-
tinėse Tautose branduolinį atgrasymą
pavadino būtinu blogiu.

Kinijos šnipas prašo prieglobsčio Australijoje

Kanbera (ELTA) – Vyras, tvirti-
nantis esąs Kinijos šnipas, paprašė
politinio prieglobsčio Australijoje.

Kaip pranešama, tariamas Kinijos
šnipas Wang „William“ Liqiang at-
skleidė Australijos institucijoms apie
slaptas plataus masto Kinijos kišimo-
si į politinius reikalus Australijoje, Tai-
vane ir Honkonge operacijas ir teigė,
kad jis pats asmeniškai dalyvavo tose

Popiežius susitiko su tragediją išgyvenusiujų
artimaisiais. „Washington Times“ nuotr.

Pranciškus Nagasakyje padėjo
vainiką branduolinės bombos aukoms
ir pliaupiant lietuvi sustingo tyliai mal-
dai.

Po to 82-ąjį pontifikas Hirosimoje
susitiko su branduolinės bombos in-
cidentą išgyvenusiais žmonėmis.

operacijose.

Šiuo metu vyras su žmona ir vai-
ku yra Sydney ir baiminasi, kad būtų
nužudytas, jei sugrįžtų į Kiniją.

Jo tapatybė ir pareiškimai kol kas
nebuvo patvirtinti, bet Australijos iš-
dininkas Josh Frydenberg sakė, kad
pono Wang byla dabar yra „atitinkamų
teisėsaugos institucijų rankose“, o jo
pareiškimai „kelia didelį nerimą“.

B. Johnson žada britams „ankstyvą kalėdinę dovaną“

Londonas (ELTA, BNS) – Didžio-
sios Britanijos ministras pirminin-
kas Boris Johnson žada tautiečiams
savo pergalės rinkimuose atveju ne-
didinti pajamų, socialinio draudimo ir
pridėtinės vertės mokesčių.

Be to, iš karto po gruodžio 12-ąją
vyksiančių rinkimų parlamentas vėl
imsis planuojamo šalies išstojimo iš
ES, tačiau Kalėdų laikotarpio „Brex-
it“ reikalai netemdys, pareiškė premjeras
savo kalboje – jos ištraukos paskelbtos
iš anksto. Jis kalbės apie „ankstyvą ka-
lėdinę dovaną gyventojams“.

B. Johnson pristatys savo rinkimų
programą. Kai kurie jos punktai jau ži-
nomi. Toriai, pavyzdžiui, ketina daug
investuoti į nacionalinę sveikatos tar-
nybą (NHC). Policijoje bus įsteigta 20
000 naujų darbo vietų, taip pat daugiau

lėšų bus skiriama mokykloms. Svarbi
tema bus ir kova su nusikalstamumu.

Likus pustrėčios savaitės iki par-
lamento rinkimų B. Johnson konser-
vatoriai, anot apklausos, turi di-
džiausią rinkėjų pasitikėjimą nuo 2017
metų rinkimų.

Remiantis paskelbtais nuomonės
tyrimo instituto „Opinium“ apklausos
rezultatais, toriai, palyginti su anks-
tesne savaitė, savo pozicijas pagerino
trimis procentiniais punktais iki 47
proc. Opozicijoje esantys leiboristai lie-
ka su 28 proc. pasitikėjimu. Proeuro-
pietiški liberaldemokratai prarado du
procentinius punktus – juos dabar re-
mia 12 proc. respondentų. Pritarimas
„Brex-
it“ partijai sumažėjo trimis
punktais iki 3 proc.

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos (LKRŠ) parama Lietuvos ir išeivijos projektams – svarbi tarnystė mūsų tautai. Ačiū visiems, kurie prisideda prie organizacijos projektų, neišmatuojamai pakeičiančių kitų žmonių gyvenimus. Šiandienos numeryje –

Kiekvienas žmogus – šventa istorija

Jau daugelį metų Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa (LKRŠ) remia bendruomenę „Betzata“. Kiekvienas žmogus yra vertingas, ir mes visi šiam gyvenimui esame pašaukti su misija, – sakė „Arkos“ bendruomenės įkūrėjas Jean Vanier. Po visą pasaulį išsibarstę jo žodžių įkvėpti namai, kuriuose proto negalią turintys žmonės gyvena kartu su sveikaisiais. Netoli Vilniaus įsikūrę „Betzatos“ bendruomenės gyvenimo namai yra vieni iš jų.

Gyvenimo namuose puoselėjama šeimos aplinka ir bendruomenė, kurioje kiekvienas gali jaustis pilnavertiškai – turėti savo kambarį, savo mėgstamą veiklą, skleisti talentus ir juos parodyti visuomenei, kad ši mokytųsi priimti visus savo narius – taptų žmogiškesnė.

Nemažai yra bijančių tokių namų ir žmonių su proto negalia,

nes jų nepažįsta, tačiau apsilankius „Betzatos“ gyvenimo namuose galima įsitikinti, kad „negalia“ nėra visai teisingas žodis, nes namų gyventojai tikrai daug gali: nuširdžiai džiaugtis, juoktis, dainuoti ir mylėti, ir tuo džiugesiu užkrėsti visus aplinkui.

Siekiant šiuose namuose puoselėti gyvenimo pilnatvę, reikalinga parama, kurią teikia Lietuvių katalikų religinė šalpa. Todėl, remdami Šalpą, „Betzatos“ gyventojams dovanojate galimybę ištrūkti iš kasdienės rutinos – patirti advento vakarus, rekolekcijas, vasaros stovyklas ir atostogas prie ežero ar jūros. Remdami LKRŠ, dovanojate jiems pilną gyvenimą.

Norintys paaukoti gali tai padaryti per LKRŠ svetainę: www.lcraid.org arba siųsti SMS žinutę „aukojuLT“ tel. 44-321.

LKRŠ info.

„Betzatos“ bendruomenėje puoselėjama šeimos aplinka ir kiekvienas gali jaustis pilnavertiškai. LKRŠ archyvo nuotraukos

LR Garbės konsulas dr. Jonas V. Prunskis (k.) ir M. Jovaiša. M. Jovaišos nuotr.

Aptarė sveiką gyvenimo būdą

Lapkričio 20 d. Lietuvos Respublikos garbės konsulas Aspen, CO dr. Jonas V. Prunskis Floridoje susitiko su leidėju, fotografu, keliautoju, dokumentinių filmų autoriumi Mariumi Jovaiša. Iki šiol daugiau žinomas kaip oro fotografijos albumų („Neregėta Lietuva“, „Neregėta Kuba“ ir kitų) autorius ir leidėjas, už nuopelnus Lietuvai ordinu apdovanojamas vilnietis verslininkas Marius Jovaiša taip pat yra aktyvus sveikos gyvensenos propaguotojas ir skleidėjas.

Susitikimo metu buvo diskutuojama sveiko gyvenimo būdo propagavimo, sveikatos priežiūros sistemų Lietuvoje ir JAV klausimais, kalbėta apie neseniai išleistą M. Jovaišos knygą „Aistra gyventi sveikai“, kuri šiuo metu verčiama į anglų kalbą. Leidinys sulaukė daug dėmesio, gerų įvertinimų iš sportininkų, gydytojų ir sveikatos priežiūros specialistų, autorius veda derybas su galimais partneriais dėl šios knygos leidimo JAV ir kitoms pasaulio rinkoms.

M. Jovaišos knygos viršelis.

LR garbės konsulato Aspen, CO inf.

Algirdas Landsbergis

„Kelionė“

Algirdo Landsbergio (1924–2004) romano „Kelionė“ pirmąją laidą „Draugo“ spaustuvė išleido dar 1954 metais. Kūrinys tuomet laimėjo „Draugo“ romano konkursą. Šiais, 2019 metais, Lietuvoje išleista pakartotinė šio premijuoto romano laida. Jo pagrindinis veikėjas Julius Laikūnas, besibaigiant Antrajam pasauliniui karui, pasitraukia iš Lietuvos ir patenka į priverstinį darbą nacių fabrike Vokietijoje. Čia jis susitinka su įvairių tautybių žmonėmis, kurie turi savitas pasaulėžiūras. Romano herojus ieško teisingo kelio, mato, kaip gėrio ir blogio jėgos susikerta. Įvykiai romane persipina su vidiniais monologais, sąmonės srautais, sapnų vaizdiniais. Pakartotinės laidos sudarytoja Virginija Babonaitė-Paplauskienė teigia, kad „Algirdo Landsbergio debiutinis romanas ‘Kelionė’, išleistas prieš 65-erius metus, ir šiandien nepraranda aktualumo.”

Knygos sudarytoja knygą papildė Algirdo Landsbergio biografija „Gyvenimas tik kelionė ir ieškojimas“ bei jo grožinės kūrybos aptarimu „Literatūrą kuria ne tautos, o asmenybės“. Knyga iliustruota nuotraukomis, autoriaus rankraščių pavyzdžiais. Spausdinamas ir autoriaus žodis, parašytas 1991 m., bei detalė jo gyvenimo ir literatūrinių pasiekimų chronologija.

Romaną „Kelionė“ galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje. Kaina – 10 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.) Teiraukitės tel. 773-585-9500.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PUSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Artimieji praneša, kad mirė a. a. Antanas Vyčas**, gyvenęs Darien. IL. Daugiau informacijos bus paskelbta vėliau, taip pat sekite Donald M. Petkus laidojimo namų tinklalapį: www.petkusfuneralhomes.com arba teiraukitės tel. 800-994-7600.

■ **Koncertas „Metų laikai“** vyks lapkričio 30 d., šeštadienį, 7 val. v. Šv. Onos bažnyčioje (Saint Ann of the Dunes Church), 433 East Golfwood Rd., Beverly Shores, IN 46301. Koncertas skirtas paremti užsienio lietuviškas bažnyčias. Auka – 10 dol. Pasiųteirauti: audryla@ameritech.net (Dainora), utasida@hotmail.com (Rūta) arba tel. 219-512-3493.

■ **Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) gruodžio 1 d. švęsime pirmąjį Advento sekmadienį ir laiminsime kalėdačius. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. Po šv. Mišių vyks JAV Lietuvių Bendruomenės Brighton Parko apylinkės valdybos susirinkimas. Kviečiami ateiti visi – ne tik valdybos nariai.

■ **Kalėdinė mugė** dvejose Pasaulio lietuvių centro salėse (Riškų ir Lietuvių Fondo) vyks šeštadienį, gruodžio 7 d., nuo 9 val. r. iki 3:30 val. p. p. ir sekmadienį, gruodžio 8 d., nuo 10 val. r. iki 2:30 val. p. p. Prekiautojai dar gali kreiptis el. paštu: reklaitis@lcenter.org

■ **Gruodžio 14 d., šeštadienį, 4 val. p. p.** Čikagos ateitininkai kviečia į Kūčių agapę, kuri vyks Ateitininkų namuose. Dėl ribotos vietos yra būtina iš anksto užsiregistruoti pas Oną Daugirdienę el. paštu odaugirdas@hotmail.com arba tel. 630-400-1302. Kaina: 25 dol. suaugusiems, 10 dol. jauniui (9–22 m.). Visi yra labai laukiami.

■ **Gruodžio 22 d., sekmadienį, 12:30 p. p.**, po šv. Mišių PLC Banys šeimos salėje vyks susitikimas su ekspedicijos „Misija Sibiras“ dalyve Marija Čyvaite. Tai išeivijoje gimusi ir augusi lietuvaitė, laimėjusi Lietuvoje rengiamą konkursą dalyvauti jaunimo ekspedicijoje į Sibirą, Kazachstaną tvarkyti lietuvių tremtinių kapų. Susitikimą organizuoja JAV LB Lemonto apylinkės valdyba.

www.draugas.org

Kviečia Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčia

Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje (Marquette Parke) asmeninių išpažinčių klausoma kiekvieną šeštadienį 3–4 val. p. p.

Gruodžio 8 d. sekmadienį, 11 val. r. – šv. Mišios dalyvaujant popchorui „Svajonė“, po Mišių parapijos salėje – Kalėdinis koncertas.

Gruodžio 21 d., šeštadienį, 7 val. v. – „Dainavos“ kalėdinis koncertas.

Gruodžio 22 d., sekmadienį, 12 val. p. p. – Kūčių pietūs prie bendro parapijos stalo. Vietas užsisakyti iki gruodžio 15 d.

Kūčių vakaronė Madisone

Madison Vilnius Sister Cities (MVSC) ir „Žaibo“ šokėjai kviečia visus į Kūčių vakaronę /Eglutės šventę. Ji vyks sekmadienį, gruodžio 15 d., nuo 2 val. p. p. St. Dennis Parish Center, 413 Dempsey Rd., Madison, WI.

Su vaikais bendraus Kalėdų senelis, tad prašome tėvų paruošti mažą supakuotą dovanėlę (su vaiko vardu) ir, atvykus į renginį, įdėti ją į raudoną dovanų maišą (slaptai!).

Paruoškite vaikus susitikimui su Kalėdų seneliu: išmokykite padėklamuoti eilėraščių, padainuoti dainelę (lietuviškai arba angliškai), atlikti muzikinį kūrinių.

Rengėjai pasirūpinsim gėrimais, o dalyvių prašome atsinešti kokį nors tradicinį Kūčių patiekalą.

Vakaronė bus vedama lietuvių ir anglų kalbomis – pasikvieskite šeimos narius ir draugus.

Renginys nemokamas, bet būsimė dėkingi už aukas patalpų nuomos išlaidoms padengti.

Iki malonaus susitikimo!

P.S. Jei abejojate, kad šventė gali neįvykti dėl oro sąlygų ir kelių būklės, sekite MVSC „Facebook“ puslapį ir savo el. paštu. Taip pat galite paskambinti tel. 608-393-1632 arba nusiųsti SMS žinutę 608-335-4334.

Pasaulio lietuvių centro
Kalėdinės eglutės žiebigimo šventė

LITHUANIAN
WORLD CENTER
PASAULIO LIETUVIŲ CENTRAS

**Gruodžio 6 d.,
7 val. vakaro.**

BURSIU
KALĖDŲ
ŠTEBUKLA

Kviečame pasipuoti
fejų ir burtininkų kostiumais.

Nemokama šventė
visiems

Kalėdas
Pasaulio lietuvių centre
jums dovanoja
Kniežų, Karnatų ir Miežlaikių šeimos

Banys šeimos salėje | 14911 127th Street, Lemont IL 60439
Telefonas pasiteiravimui 630-257-8787

**ATLANTIC
Express Corp.**

**SIUNTINIAI Į VISĄ
EUROPOS SĄJUNGĄ**

+ Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

Greičiausi
pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100

Siūlome automobilių
gabenimą į visas pasaulio
šalis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmens turto
perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

**Siuntinių
Priemimo Vietos**

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wood St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-8339

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Gatos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-889-7701

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalya
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71 st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Grand Duke's Restaurant
980 75th St, Downers Grove, IL 60516
Tel: 708-594-5622

Dolynka
5050 N Cumberland Ave office 21-y, Norridge, IL 60706
Tel: 773-600-2727

**Šiuo metu jau
surinkinėjame
siuntas Kalėdoms!**

Pasidalinkite nuomone

facebook

www.facebook.com/draugolaikrastis